

eterna jejunabat; apud famosam Multorem, nullum secum Clericorum habens, remanere, & prandere, & canare ausus est; ut ipse narrat Epist. 65, alius 236, ad Xxiijppm Numidie Primitum.

S. Cæsarius Arelatensis Episcopus Sem. 46, qui in Augustinianum Appendix 143, cit., alius De Tempore, 62. Rego vñ, at in id loquimur, ut sacrificissimum Quadragesima Tempore, exceptis Dominicis diebus, nullus prandere præsumat, nisi forte illa, quoniam peccatum non permittit: quia aliis diebus jejunare, autem remedium, aut premium est: in Quadragesima non jejunare peccatum est. Alio tempore, qui jejunat: accipit indulgenciam, in Quadragesima, qui pries: & non jejunat, sententia Jejunii.

Conc. Cartag. Can. 63, statut. Clericum, qui tempore jejunio aliquis inevitabiliter necessitate jejunium rumpit, minorem habeundum; id est, gradu suo deponendum.

Cone. Tole. 8. ann. 1653, can. 9, decrevit, Ut quisque ab aliqua inevitabiliter necessitate, atque fragilitate evidenter languore, seu etiam status impossibiliter, diebus Quadragesima ejusdem carnis presumuntur attenare, non solus reus sit resurrectio Domini, verum etiam alienus ab eisdem dieis sanctissima Communione. Et hoc illi cumplitur ad canam, ut his anni tempore ab omni ejus carnis abstinentia gaudet, quia sacris diebus abstinentia oblitus est disciplinam.

Carolus Magazus in Capitulari pro partibus Saxonie edito anno 789, cap. 4, statut, ut si quis fandus Quadragesimalis Jejunium pro defelta Christianitatis contemptum, & carnem comederit, mortis morietur. Sed tamen confiteatur a Sacerdote ne forse causa necessitatis huius culpea preveniatur.

Ævo Ditempi Episcopi Metropolitani huc erat confutatio inter Polonus, qui more Græcorum Jejunium Quadragesimale inchoabat, ut qui canem facio illo tempore manducaret, dentum evulso pleceretur. Ita enim ipse scribit initio Lib. 8. Quicunque post septagesimam canem manducare invenitur, absque dentibus graviter punitur. Lex namque divina in his regimis noviter exorto, potestate tali meliori, quam jejunio ab Episcopi instituto corrobatur. Tam gravibus porro penitentia, scilicet excommunicatione, dentum evulsione, morte, non punientur nisi gravis peccati rei.

Theodulphus Aurelianensis Episcopus in Capitulari, c. 37. Quadragesimali tempore præterquam diebus Dominicis, jejunium filii non debere alteri, Quia ipsi dies decima sunt anni nati, quos cum omni religione, & sanctitate transfigere debemus. Alio tempore jejunare in voluntate, & arbitrio cuiuslibet positionis est; in hoc vero non jejunare, præceptum Dei transcedere est. Alio tempore jejunare, præmium afflitionis acquirere est; non modo in canena, sed parvulo quicunque non jejunaverit, penitentia sibi acquirebit.

Concilium Provinciale Mediolanense 5. Tit. Qua ad dies festos, & Sacra Tempora pertinent, eadem Regulam dicti verbis confirmat: Omnis quicunque sit, qui jejunii lega adstringit est, singulis Quadragesima diebus, Dominicas exceptis, jejunum feret; alioquin enim peccata mortalia alligatum se non debet.

S. Antonius, p. Tit. b. c. 2. Ex statuo Ecclesiæ universitatis jenitini qui committere ex neglegentiæ, vel gula, non informata, vel oblivione, cum credit se bene posse jejunare, mortale est. & pro qualibet diecum a numero. Secus si sibi videtur se non posse jejunare ab illa latente persona, cum habeat causam quia dubitavit, non tametsi sufficiens, sed posse jejunare. Et scilicet dicitum B. Thomae, 2. 2. q. 147. art. 3. ubi numerum in Responsum ad 2. Objectum: Praecipue, quoniam nouum communis flatus proponuntur, non eadem modo obligare omnes, sed secundum quod requiritur ad suum, quem legislator intendit. Cujus autoritate solitus transgrederetur statutum contemnit, vel hoc modo transgrederetur, ut impeditur fons, qui intendit, peccat mortaliter talis transgressio. Si autem ex aliqua ratione licet causa quoniam statutum non servat, praesupposuit in ea, in quo etiam legi legislator adest, non decoraret esse fercundans talis transgressio non constituit peccatum mortale. Et inde, quod non omnes, qui non servant Jejunium, peccant mortaliter.

Merito itaque inter alias Propositiones errores ab Alex.

Pontificis VII. Pontifici Maximo damnata die 24. Septembris 1655, hæc ordine vigilia tercia proscripta est: Francigeni Jejunium Ecclesiæ, ad quod tenetur, non peccat mortaliter, nisi ex contemptu, vel insobedientia hic faciat, pura, quia non vel sub subiecto precepit.

De eadem ita judicavit Clerus Gallicanus anno 1700. Hoc profectio falsa est, temeraria, scandalosa, Ecclesiasticorum mandatorum injuriam inducit, jejunii legi pravis artibus studit.

REGULA II.

Letibalii peccati rei sunt capones, & alii, qui alieni ad Jejunium obstat, cibis certe parant, effundunt, præbent, vel canant exhibent bene præstis.

De Christiæ Jejunio. Alterius enim peccato illos cooperari certum est, & quamvis forte non sint causa peccati quantum ad initium præ-

re voluntatis, actus tamen, quo prava voluntas executio- nis mandatur, consciit sunt, & cooperatores. Quoniam igitur hospites carnem, aut ova petant, vel canam, quos præsatione, abstinentie, vel jejunii lege non esse solitos, ipsi sumministrari non debent, etiam holopitum illud in per- tenuit; ut si Milites sint nulla disciplina coacti, qui incendum ædibus, mulieribus, ac pueris flagram, necem, aut vulnera hospiti, vel familiis, drepitionem bonorum, occisionem animalium probabilitate sunt illarum nisi carnis illis parentur. Si tamen vires honesti, de quibus dubium est, ad jejunii lege tenentur, cœnam petant, arbitrari possint capones, vel alii, ipsorum non teneri, vel legime dispensantes esse, et ita canam eis exhibere, nisi vehementis ratio contrarium fuerit. Famulos quoque dominis suis jejunare nonlibentur cœnam parantes subiecto exculpat, si ministerium suum illis gratia damno reculare non possint: nec te- nentur ferulopatibus inquirere, an legitimam solvendi jejunii rationem habeant, immo judicare possint, & plerisque de- bent in illorum favorem. Ideo ita iudicium de carnis, aliisque cibis vetitis. Illos enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice carnes comedere dia- boli. Hoc enim parare possunt dominis, et, si presumunt, excepunt illos ex necessitate, ex Medicorum consilio, cum Pistorum licentia his cibus uti, nisi evidenter contrarium fuerit. Si vero certi illi, ac persua- dum modi operae facientes, non possint: nec te- nentur, nisi ab aliis necessitate, ablique dispensatione Pistorum, quam petere nolant, & in contemptum Ecclesiastice Legis, ac Religionis Catholice

tis ad Altare Domini accedentes, Corpus, & Sanguinem eius non ad iudicium, sed ad remedium possitis accipere.

Idem docet S. Eligius Noviomensis Episcopus Homil. 16. Si quando, inquit, anniversaria Festivitas, & Dominicæ dies occurant, ante aliquor dies etiam a propriis uxoris vestris vos abstineat convivit, ut possitis mundo corde, & caro corpore ad Monstra Domini accedere, & Corpus, & Sanguinem ejus sine iudicio damnationis accipere. Diebus autem Quadragesima vobis omnibus modis a conjugio commixtione vestram, sicut docet Christianos, abstineat operari. Nam, ut quidam Sapiens ait: Similis reatus est fidelis Christianus abstinere Quadragesima etiam cum propria uxori concubere, siue & carnis in cibo sumere.

Theodorus Aurelianensis Episcopus in Capitulari cap. 4. Abstinentem est, inquit, in his sacraissimis diebus a conjugiis, & casto, & pio vivendum, ut sanctificato corde, & corpore isti sancti dies transfigurantur, & per perveniant ad diem sanctum Pascha. Quia pessum nihil valeretur, quod coniugalis opere polluit, & quod oratione, vigilie, & elemosyna non commendantur. Hieralus Turenensis Archiepiscopus in suo Capitulari Decretalibus suis hortatur, Ut diebus Festis, & Jejuniorum a conjugiis se abstineant . . . Et omnia prohibentur illici, parcautio a licet.

Nicolaus I. Pontifex Maximus in Responsum ad Consulta Bulgarorum cap. 9. Contineant Quadragesimali tempore a conjugiis servari decrece ex mutuo consenso ostendit. Si enim, inquit, ex coniugalium conjugatorum, etiam alio forte tempore, mundo corpore vacatur orationi, quanto potius ast, quo Deo etiam carnis nostra decimas damus, quo ipsum in abstinentia Dominum imitamus, quo non salutem dilectis, verum etiam multa a nobis queque licita resercent, omni tamen voluntate renuntandum, & ut liberet orationi vacuet, castitate mentis, & corporis incumbendum.

Vetus Penitentiale Romanum ab Antonio Augustino editum, Tit. 7. cap. 10. viginti dies Penitentiae in pane, & aqua imponentes conjugatis, qui tota Quadragesima continent, non servantur. Et in Ecclesiâ Orientali Pachali Communione privabantur, aliisque peccatis emendabantur, ut constat ex Keltonis Balassonius Antiocheno Patriarcha, ad Interrogationes Canonicae Marii Patriarchæ, ad q. 9. pag. 386. *Juris Orientalis.*

Sollemnes celebrations Nuptiarum Quadragesimali tempore prohibent Sacri Canones, quia Penitentia temporibus continentiam servari decet. Nam Sacrum Canonum, five pontificum, & Episcoporum, qui illas considerant, intentio fuit, non tam penitentias, & Nuptiarum benedictiones, quam carnales commixtiones prohibere, inquit Concilium Toletanum anno millesimo quadragesimæ tertio celeberratum, Canone 16.

Hanc doctrinam celebraverunt Theologorum, & Juris Canonici Consultissimum Interpretem Iustitio confirmans Propter Faganianus in cap. Capellani; Tit. De Fervi, in 2. Dicitur: Sanes, inquit, Sanchez existimaverit tempore ab Ecclesiâ statu nullatenus prohibitus esse Matrimonium consummare, idemque ante ipsum senectus Narratus, Petrus Soto, Cardinalis Bellarmianus, & quidam alii ex recipiendis a Sanchez citati: tamen illorum rationes sunt valde infirma, & ratio Divi Thomæ superius considerata. Ne statu's temporibus animus conjugum circa carnalia, & voluntate appetitur, possitum viger in consummatione Matrimonii. Nam, ut legitur Ecclesiæ 3. Tempus ampliandi, & tempus longe fieri ab ampliobus. Quare contra predictos statu's communis Canonistarum sententia: Nam Glossa hic, in verbo, quocunque tempore, ait: Et ita qualiter tempore potest Matrimonium contrahiri, sed Nuptiarum solemnitas tantum bis diebus, non carnaliter conjugantur, prohibetur. Et recentius Abbas Siculi, Joannis Andreas, Anchariani, Joannis de Anania, S. Raymundi, Hispani, aliorumque testimonios, collige hanc esse unanimem Canonistarum sententiam, quam etiam ex Theologis propagnarunt Petrus de Palude in 4. Sententiariam, dicit. q. 1. art. 4. num. 20. Cardinalis Capistani in Summa, verbo Matrimonium, c. ultimo; S. Antonius, 3. P. Tit. 1. c. 18. Sylvestri verbo Matrimonium, 7. qu. dubio 9. & alii: quique probavit Sacra Congregatio Concilii. Nam proposito dubio, An Matrimonium coram Parochio quocunque tempore contrahiri possit? Sacra Congregatio confitit posse contrahiri quocunque tempore Matrimonium, sed temporibus comprehensis in cap. 10. Sella. 24. De Reformatione Matrimonii, Nuptiarum solemnitates, traditioles ad dominum, & carnaliter copulam prohiberi.

Ex his omnibus evidens est, penitus alienum esse a doctrina, & mente Ecclesiæ opinionem mollioram quorundam Caluitarum, qui alterare non sunt veriti. Conjugatos ajejunii legi esse immunes, quando illud servando nequeant in vicem reddere debitum.

II. Ratio altera, ob quam aliquis a Jejunii Legi sit immunitus secundum Concilium Toletanum est. *Ecclesiæ impossibilitas.* Secundum istam Regulam pueri Jejunii Legi non tenentur, auctor ad finem tertii septenarii, id est, auctor ad annum vigiliem primum completum. Expedit tamen ut Jejunio plus, vel minus auctoritate doceantur pro ratione eta-

Celebentes
Nuptiarum,
scilicet
couples
temporibus
contingentis
dilectis
vehi-
bis.

tis, & aliarum circumstantiarum; præstetum vero cum illis severo incipit carnalis concupiscentia, ad quam domandam certos Jejuniorum dies ipsi prudens Animarum Medicus prescribet ex iis presertim, qui Ecclesiæ Legi Jejunio conferuntur. Ita docet S. Thom. 2. quæst. 147. art. 4. in Refutatione ad Secundum Objectionem: In pueris, inquit, malitiam naturæ, ex qua prævenit, quæ indigens frequenti cibo, & non malo simili sumptu, cum etiam quæ indigens malto nutrimento præter necessarium augmenti, quæ fit de regjano alimentis. Et ideo quantum fuit in statu augmenti, quod est, ut in pluribus, usque ad præsumptum tercium septenarium, non tenetur ad Ecclesiæ Jejunia observanda. Conveniens tamen est, ut etiam in hoc tempore se ad Jejunium exerceant plures, vel minus, secundum modum suum eis. Hinc S. Basilius Oratione 20. De Jejunio, ait: Puero tamen abundantibus a cibis vetricis Jejuniorum diebus lege tenetur, ex quo rationis alii attingunt, immo & antequam ratione utantur, Ecclesiæ disciplina, mosque Populi Dei ergo illos servari debet, ut neque carnes, neque ova, aliive cibis Jejuniorum diebus vetrici ipsi subministrantur, nisi id exaltat ipsorum infirmitas, vel languor: aliquo graviter peccant, qui hujusmodi cibos ipsi apponunt, quavis nulla sit haec in re culpa innocentis veritas.

Adolescentes Religio ad Jejuniorum Ecclesiastico, & Regularium observantiam obligantur, non Ecclesiastica Legi, sed Religio Prohibitione. Unde si hujusmodi Jejunia præcepta sint in Regula, vel Statutis, five Constitutionibus, ex quo peccati mortalis reatu hæc injungant, lethali peccati rei erunt, quoties hæc Jejunia violaverint, quamvis nondum vigilius primus aetas annus expulus sit. Si vero aut penitentia datur, seu Statutis ipsi, Constitutionibus, aut Regula Monastica præscriptam, seu pro Superiorum arbitrio imponendas obligent, rei non erunt lethali peccati, five Regularia Jejunia quacunque esse, & Ecclesiastica ante annum xxiij vigiliam primum completum violare, modo contemptusabit, & scandalum.

Senes quod attinge, nullus certum tempus definitus est, quo Jejunii Legi soluti sunt, sum sibi citius, alii tardius recessant. Senes vegetos Jejuniorum Ecclesiastico Legi teneri minime dubium est, eti 60. vel etiam 70. annum, & ultra fini anni procevi. Verum decepta, caduca, & languida sententia, quæ magna per infirmis est, hominem a Jejunii Legi dispensari. Unde Conc. Toletanum 8. eos a Jejunii obligatione immunes esse docet, Quos etas invaserunt. Alioquin sensibus confusudo, & familiari Jejunii levem facit laborem, inquit S. Basilius Oratione 20. De Jejunio. His Auctor sermonis inter eos, qui S. Ambroso haec dederunt auctoritate sunt, 23. De Sanctissima 7. Pudet dicer, inquit, scilicet, & anicule Quadragesimam facient: Juvenes, & iuveniles neu faciunt. Denique S. Antonius sententiam sequi turum est, 2. P. Tit. 6. cap. 2. scilicet: Senes, si sunt multum debiles, ex modo possunt excusari, sicut dictum est de infirmis. Ratione autem sensibili non excusantur, si sunt fortes ad suffferendum Jejunium. Nec est determinata etas ab aliquo usque ad quos annos quis tenetur ad Jejunium. Cardinalis Ximenæ Toletanus Archiepiscopus, ultra septuaginta præceptus annis, se Jejuniorum Ecclesiastico legi teneri existimat, a qua cum abolivit Leo X. Pontifex Maximus, non solam senectutem, sed ob variis corporis infirmis, in quibus saepe incidebat, ut conflat ex Pontificio Regiscripto, quod relatis Odoerius Reynaldus ad annum 1517. Num. 105.

III. Tertia denique dispensationis a Jejunii Ecclesiastico ratio est gravis infirmities, sed Nuptiarum solemnitas tantum bis diebus, non carnaliter conjugantur, prohibetur. Et recentius Abbas Siculi, Joannis Andreas, Anchariani, Joannis de Anania, S. Raymundi, Hispani, aliorumque testimonios, collige hanc esse unanimem Canonistarum sententiam, quam etiam ex Theologis propagnarunt Petrus de Palude in 4. Sententiariam, dicit. q. 1. art. 4. num. 20. Cardinalis Capistani in Summa, verbo Matrimonium, c. ultimo; S. Antonius, 3. P. Tit. 1. c. 18. Sylvestri verbo Matrimonium, 7. qu. dubio 9. & alii: quique probavit Sacra Congregatio Concilii. Nam proposito dubio, An Matrimonium coram Parochio quocunque tempore contrahiri possit? Sacra Congregatio confitit posse contrahiri quocunque tempore Matrimonium, sed temporibus comprehensis in cap. 10. Sella. 24. De Reformatione Matrimonii, Nuptiarum solemnitates, traditioles ad dominum, & carnaliter copulam prohiberi.

Et his omnibus evidens est, penitus alienum esse a doctrina, & mente Ecclesiæ opinionem mollioram quorundam Caluitarum, qui alterare non sunt veriti. Conjugatos ajejunii legi esse immunes, quando illud servando nequeant in vicem reddere debitum.

Et Epist. 2. Lib. 9. Ne horror, nec admoneo, sed difficile

præcipio, ut Jejunare minimè presumatis, quia dicunt Medicis mollescia valde esse contrarium: nisi foris si grandi oleum existit, quinque in anno vicibus concedo. Idem confirma Inscr. illa cap. Consilium, Ext. De Observatione Jejuniorum, Bracarense Archiepiscopo respondens. De illis, inquit, qui in Quadragesima, vel in aliis Jejunis solemnibus infirmantes & p-

Et perunt sibi etiam carnium indulgeri; respondemus: Quod cum non subiacet legi necessitas, desiderium infirmorum, cum eis necessitas exigit, superaret potest, & debet, ut pateretur, ex parte necessitatis, qui evidenter morbi, vel alterius causa excusationem habent: sed horum iudicium Episcopo rontur, vel illi, quos si muneri ipse praeficerit, scilicet pro faciendo relinquimus; idque, quod ad morbum attinet, de Medicis consilio.

Concilium Mediolanense 5. sub S. Carolo Borromeo; Tit. De Jejunio, & Sacra Tempora pertinente, Carne, sique omnibus, que a carne originem trahunt, abstineat juver omnes, & filios, quos urgent necessitas, vel imbecilla etas a Jejunio evitetur.

Id confirmat S. Th. in 4. Sement. dicit. 15. q. 3. art. 2. quæst. 4. Intentio Legislatori, inquit, ut conservaret homines, & induceret ad bonum statum viri: qui quidem consilis in conservatione vita, & valetudine sufficiente operari, que facere debet. Necesse est sub precepto existat ab homine reatum, quod potest, ut patet, cum non intendat ordinare statum hominis quamcumque alio, vel parvum tempus, sed ad totam vitam, a quo decesserit, si semel homo rotum, quod potest, faciet. Et id, sive valetudine imminente, sive labore via, sive gaudemus alio, cum quo simili, & Jejunio prædicti status conservari non possit, non tenetur ex precepto Jejunare, sed secundum dispensationem Superioris.

Emendat Regulum confimat S. Antonius, P. 2. c. 2. Si sit dubium, inquit, utrum si causa necessaria, secunda est ab Episcopo loci, si commode haberi potest, dispensatio, vel a proprio Sacerdoti, si tamen adiutor non possit Episcopus. Non tamen querat eum pro consilio in huiusmodi.

REGULA V.

Gravissimi peccati rei sunt Medicis, qui consilio suo, aut rebibitione præbent occasionem violanda Abstinentia, frangendive Jejunii Ecclesiastici absque legitimam causam.

Ita docet S. Antonius P. 2. Tit. 6. c. 2. 5. 6. De consilio, inquit, rationabilis Medicina infirmi solvens Jejunium, vel comedens carnis diebus prohibitis non peccat, sed peccat Medicus, si sine causa rationabili, vel saltem dubio, talia mandat, vel ordinat infirmis.

Id confirmat S. Carolus Borromeo, in Editio super Observatio Quadragesimæ, quod legitur Actuum Ecclesiæ 1. de Christiæ oblatione: Non folito brevior, aut difficultior fons, cum Jejunium ad macerandum carnem præcepit, partque fit Penitentia: fons minus indulgere. Qui autem magnam partem noctis dormire non potest, nisi excedat, indeque valetudini sua probabilitate timer, non propterea Jejunio legi soluta est, sed tenetur plena refractionem in vesperum diffire, & meridi lete jacentium sumere potest, id scilicet, quod Christiani probata conscientia vespera sumere confluuntur in cuncta. Non exculsa etiam a Jejunio sola Jejunandi difficultas. Unde siest Scholasticus, inveni non ita commode studet, sed cum magna difficultate, si mulier ex debilitate Jejunii servitia domino difficultus, & incommodo operatur, si vir sumus officium, artemque Jejunando non legitimate exercitat; ex hoc solo capite a Jejunando non legitimate exculpat. Nec etiam non valens se reddere gravam viro ob macem, vel pallorem: aut pueri nubiles, qui ex continuo Quadragesimæ Jejunio decorum facti notabiliter amitteret, horum nomine a Jejunio dispensari possunt.

Proposition: Multo minus aures Christianæ ferre possunt, quod quidam damnatae. Causum Arbitri non erubentur assertare. Eum, qui malo laborare, aut ad aliquem occidendum, vel ad infestum amicum, seu libidinem explendo, post id vites reparandas Jejunium solvere, fecuta defatigatione. Unde Lovenianus Academia anno 1617. hoc Articulus ab Episcopo Gandavensi ad se detacis consilio signate merito insufficit.

22. Qui dormire nequit nisi vespera sumptuosa, non tenetur Jejunare immo neque in prandio collationem sumere, quamvis hoc modo nisi incomodo obviare posset: quia non tenetur peruvare ordinem refractionem.

23. Defensus ex quacunque labore licet, vel illicito, verbi gratia, cum somniis commixtione, liberatur a legi Jejunio.

REGULA VI.

Qui carnes diebus Abstinentia consecrat cum licentia comediunt, Jejunium solvant, sibi comedere debent, & in loco separato, ne cuius scandala sint:

Hanc Regulam tradit Concilium Mediolanense II. sub S. Carolo Borromeo, Decreto 20. P. 1. Quibus ob infirmam valetudinem, aut ob aliam justam causam permisum est Quadragesima diebus, carne, aut aliis eo tempore vesperis vel nocturnis, qui sensibus maiis effectum valetudinem affrument, si indulgent, qui fingunt laborem in præcepto.

Concilium Narbonense anno 1609. c. 10. Medicis omnes quibusdam diebus ante Quadragesimam Episcopi ad se venientes mandant, & monent, ne proprio salutis immorem, faciliter nimis, cuiuspiam male affectam refertur sanitatem, ne sibi parent gehennam, alias nimis adulatio perdentes.

REGULA VII.

Cum dubium est, utrum sufficiens sit, atque legitima causa obviare possit, ut Jejunium solvant, sibi comedere debent, & in loco separato, ne cuius scandala sint:

Causum Arbitri non erubentur assertare. Eum, qui malo laborare, aut ad aliquem occidendum, vel ad infestum amicum, seu libidinem explendo, post id vites reparandas Jejunium solvere, fecuta defatigatione. Unde Lovenianus Academia anno 1617. hoc Articulus ab Episcopo Gandavensi ad se detacis consilio signate merito insufficit.

Ita docet S. Th. 2. quæst. 4. art. 2. Statuta communia, inquit, proponuntur secundum quod multicundi convenienter. Et ideo Legislatori in eis statuuntur attendit id, quod committunt, & in pluribus accidit. Si quid autem ex speciali causa in aliquo inventum, quod obseruantur, Statutus regnat, non intendit tamen Legislatori ad Statutum obseruantiam obligare: in quo ramus est discretio adhibenda. Nam si causa sit evidens, per statum licet potest homo Statutum obseruantia præterire, præsternit confutandus intervenerit, vel si non potest facile recurrere ad Superiorum haberi. Si vero causa sit dubia, debet aliquis ad Superiorum recurrere, qui habet potestim in talibus dispendandi. Et hoc est obseruantia in Jejunis ad Ecclesia infinitus, ad que omnis communiter obligantur, nisi in eis fuerit aliquod speciale impedimentum.

Nat. Alex. Theol. Tom. II.

REGULA VII.

De Natali Domini in feriam Sextam incidente, Christianis omnibus carnes comedere licet, nisi exceptis, qui Voto, aut Regulari obseruantia prohibentur. Idem ideo iudicium de Sabbathi post Natale Domini ad Purificationem usque Deiparae Virginis, secundum mitem querandam Ecclesiarum.

De Choris. Prima pars Regula firmatur c. Explicari. Ext. Ex Observacione Jejuniorum, quod Honorius III. Responsum est Pragae Episcopo datum. Respondeamus, inquit, quod illi, qui nec vero, nec regulari observantia sunt nisi tristis, in sexa Feria, si festum Nativitatis Domini de ipso contingit, carnibus proper Festi excellentiam vel possumus, secundum consuetudinem Ecclesie generalis. Non tamen hi respondunt sicut, qui ob devotionem voluntur abstineantur. Duplex nominum genus Canon exigit, scilicet eos, qui ex Voto ad perpetuum abstinentiam, vel ad jejunium singulis sexis diebus feste sexta, in quam Nativitas Domini felum incidit. Immo in his majori fести locis eis videtur, cum ab huiusmodi confusione non sint excepti Synodus Statutus, aut Pontificum Referens. Obligant itaque vel ex Voto, ut ex Regulari Observantia. Si ex Voto, ut Praecepto Regule, lethaler peccant edere carnis Sabbathi illis, etiam in illis versentur, ubi fidelium vulgus carnes comedit: si vero Regula sub peccati mortali reatu non obligat, lethaler non peccat, nisi ob Praeceptum Superioris clum carnium illis diebus prohibitis, vel ob contemptum, ut gravem scandalum, vel denique ob gravem intemperantiam.

no millesimo quingentesimo: Et etiam toleramus (inquit) mini ad Eboracensem Beata Maria; alii vero temporibus prohibemus. Quod Statutum istud pene verba renovavit Eufrasius Bellensis episcopus Ecclesia Episcopus, qui Tridentino Concilio, duobus postfembris, quibus celebratum est, annis interfuit.

Ei Synodus Carnotensis anno 1526. Declaramus item, inquit, ad tollendum quorundam scriptulum, bonarum manu, quibus est timore culpis, ubi culpa non est, ex antiquis constitutis observari in hac Diocesi, & Provincia Senonesi confundat esse, ut carnibus, quiescerecumque die Purificationis superabat, & Gloriæ Virginis Mariae, id est, & venit de Sabbathi, nisi alter ex pia, & religiosa devotione quis voluntur abstineantur.

De Religiosis Viris qui carnes comederint Sabbathi illis in locis, ubi ex antiquis constitutis a Fidelibus reliqui coedentur, idem ideo iudicium, ac de iudeis carnes comedentibus Festa sexta, in quam Nativitas Domini felum incidit. Immo in his majori fести locis eis videtur, cum ab huiusmodi confusione non sint excepti Synodus Statutus, aut Pontificum Referens. Obligant itaque vel ex Voto, ut ex Regulari Observantia. Si ex Voto, ut Praecepto Regule, lethaler peccant edere carnis Sabbathi illis, etiam in illis versentur, ubi fidelium vulgus carnes comedit: si vero Regula sub peccati mortali reatu non obligat, lethaler non peccat, nisi ob Praeceptum Superioris clum carnium illis diebus prohibitis, vel ob contemptum, ut gravem scandalum, vel denique ob gravem intemperantiam.

REGULA VIII.

Cum in aliqua urbe, oppido, pago, five locis carnes comedere non licet Sabbathi illis inter Natale Domini, & Beatae Virginis Purificationem incircumcisus, aut aliis diebus, ant Jejunium, in c. Explicari. Ratione tamem intemperantiae, scandali, contemptus, vel Praeceptum Superiorum, etiam carnium tali specie die prohibentium, peccare possunt Viri illi Religiosi, si Natale Domini carnae edent, lethaler quidem ob violationem Praecepti, vel ob contemptum, grave scandalum, aut notabilem intemperantiam; venialiter vero si leve scandalum sit, aut levis intemperantia. At si Regula transgressoribus obligat ad culpam, ut contingit quoties utitur verbi praecipi vii habentibus quemadmodum Fratres Minores obligari ex Voto Professio ad omnes, et in Regula ipsius praecipiuntur, seu verbo obligandi vii habentibus indicuntur, declaravit Nestorius III. cap. Exili, Tit. De Verborum Significatione, in Sexi: in ter quo Regula Capita obligationem jejunandi singulis sexis. Fieri recentur Clemens V. in Clementina Exi: Viri illi Religiosi carnis velci auctoritate lethali peccato non possunt die Nativitatis Domini in sextam Feriam incidente. Idem de CARTHUSIANIS, et MINIMIS S. Francisci de Paulis dicendum, qui Voto perpetuo a carnis abstinencia, obtemperantur.

Regula pars altera initit Ecclesiastis quorundam conseruandis, quam post sequi possunt, qui in illis vivunt Ecclesia, secundum illud S. Augustini Epistola ad Iunianum, 54: alias 1.8. Nec Diuersum (inquit) ultra est in hinc melius gravis prudenter Christiana, quam ut ex modo agat, quo agere videtur Ecclesiam, ad quam forte devenirent. Sic Augustinus ob Morte Matris dubitatione interroganti respondebit S. Ambrosius: Cum Romani venio, Jeuno Sabbathos cum hinc sum, non Jeuno. Si enim tu, ad quam forte Ecclesiam venis, cuius more serva, si cuquam non vis esse scandala, nec quemquam ibi. Quam Sententiam ita se temperibus, tamquam eam coelesti oracula accepterit, s. Aug. ibidem restatur.

Id confirmat Innoc. III. cap. Confidit, Ext. De Observacione Jejuniorum, Archiepiscopum Bracarense, respondens, roganti quomodo gerere se debet erga illos, qui Sabbathi carnes proper debilitatem comedebant, quo tempore adhuc generali Ecclesie legre, se more Sabbathi nondum indicata erat, et ab omnibus Ecclesie recipi, item de illis, qui proper debilitatem in Sabbathi carnes fumant, quid in partibus suis nullatus foret confundit: cum hoc ab aliis moleste fuerat, & ostiari inde illis occasio derubebat: respondens: Quod super hoc confundendum sua regiom proferat observari; sic tamen, quod debilitus, & infirmis periculis non emerget.

In eadem specie S. Antonius P. 2. Tit. 4. c. 2. §. 3. item, inquit, in Sabbathi comedere carnes in locis, ubi est confutum universitatem non comedere mortale est. De confessione, diff. 5. Quis dies. Secus si confundendo partibus, quod comedantur, ut in Francia, Gallopinia, & aliis partibus, quis tuus stabitur confundatur.

Omnis tandem Ecclesia abstinenter Sabbathi diebus amplectu sunt, sed in quibusdam Plebs Christiana veterem, sibi libertatem comedendi carnes diebus Sabbathi, a Nativitate Domini ad Purificationem Deiparae Virginis retinet, tolerans, seu permisentibus Episcopis. Unde Stephanus Parisiensis Episcopus in Statutis suis Synodalibus an-

De Choris. Secunda pars altera initit Ecclesiastis legibus justam caulfum requirit, & caulfus cognitionem, aliquo Superior Ecclesiasticus erit infidelis difensor, immo crudelis difensor. Si qui igitur ob legitimam caulfum a Praelatis obtineretur licentiam comedendi carnes, & tamen caulfus nulla subest, car a Jejunio, five unice refectiois lege cum ipso defensur, tenetur nihilominus jejunare. Cum enim ad delenda, & collibanda peccata, & refranandam concupiscentiam Jejunio sit institutum, cum Superioris Ecclesiastici in Jejunio dispensant, id, quod salutis corporis necessarium est, concedere censor: si concedere vellent, quod non est necessarium, Ecclesie menti adversarentur, & carni adversus facias observari; sic tamen, quod debilitus, & infirmis periculis non emerget.

In eadem specie S. Antonius P. 2. Tit. 4. c. 2. §. 3. item, inquit, in Sabbathi comedere carnes in locis, ubi est confutum universitatem non comedere mortale est. De confessione, diff. 5. Quis dies. Secus si confundendo partibus, quod comedantur, ut in Francia, Gallopinia, &

De Decalogo.

421

dragesim diebus jejunare non potest, iis diebus jejunare tenetur, quibus potest. Igitur pari ratione, qui non potest absque valetudinis dispendo abstinere a carnis, & tamen jejunare potest, non est immunis a jejunii lege, quamvis Superiorum Ecclesiasticorum venia sit a lege abstinere legitime dispensatus.

Quarto, dispensatio stricti juris est, stricteque accipienda, non extendenda. Nam Quia exhortant a Jure communis, non sunt tradenda ad consequentiam, ut habeatur cap. Pragae Episcopo datum. Respondeamus, inquit, quod illi, qui nec vero, nec regulari observantia sunt nisi tristis, in sexa Feria, si festum Nativitatis Domini de ipso contingit, carnis proper Festi excellentiam vel possumus, secundum consuetudinem Ecclesie generalis. Non tamen hi respondunt sicut, qui ob devotionem voluntur abstineantur. Duplex nominum genus Canon exigit, scilicet eos, qui ex Voto ad perpetuum abstinentiam, vel ad jejunium singulis sexis diebus feste sexta, in quam Nativitas Domini felum incidit. Immo in his majori fести locis eis videtur, cum ab huiusmodi confusione non sint excepti Synodus Statutus, aut Pontificum Referens. Obligant itaque vel ex Voto, ut ex Regulari Observantia. Si ex Voto, ut Praecepto Regule, lethaler peccant edere carnis Sabbathi illis, etiam in illis versentur, ubi fidelium vulgus carnes comedit: si vero Regula sub peccati mortali reatu non obligat, lethaler non peccat, nisi ob Praeceptum Superioris clum carnium illis diebus prohibitis, vel ob contemptum, ut gravem scandalum, vel denique ob gravem intemperantiam.

De Choris. Quinta pars altera initit Ecclesiastis legibus justam caulfum requirit, & caulfus cognitionem, aliquo Superior Ecclesiasticus erit infidelis difensor, immo crudelis difensor. Si qui igitur ob legitimam caulfum a Praelatis obtineretur licentiam comedendi carnes, & tamen caulfus nulla subest, car a Jejunio, five unice refectiois lege cum ipso defensur, tenetur nihilominus jejunare. Cum enim ad delenda, & collibanda peccata, & refranandam concupiscentiam Jejunio sit institutum, cum Superioris Ecclesiastici in Jejunio dispensant, id, quod salutis corporis necessarium est, concedere censor: si concedere vellent, quod non est necessarium, Ecclesie menti adversarentur, & carni adversus facias observari; sic tamen, quod debilitus, & infirmis periculis non emerget.

tamen continet hanc negationem. Plures refectiois non sumes: alia porro praecpta negativa violantur, non per primum dantax, vel secundum alium eis oportunit, sed per alios quiescuntque iteratos. Par ergo ratione praecptum jejunii violare censendus est non solum, qui secundam, sed etiam, qui tertiam, quartam, vel quintam refectioem iterat. Sane cum Ecclesia jejunii diebus unicam tantum refectioem permitat, probabit omnes alias: singulis igitur refectionibus, prater primam, Ecclesia praecipuum violatur. Sicut ex eo, quod Ecclesia permittit Sacerdotibus, ut semel dantax quilibet die Missam celebrent, recte colligunt eos, qui plures celebrare solent, toties lethaler peccare, quies post unam Missam presumperint alteram celebrare, five secundam, five tertiam, five quartam. Et sicut ex eo, quod Episcopus pro una vice dantax permissit aliis ingredi in sepius Monasterium, recte colligunt eum lethaler peccatum illi expiis ingrediatur, & toties quies absolue licent intrabit. Frustra vero quis objicit, semel violacem jejunum non posse amplius servari. Quamvis enim non possit servari perfecte ex die qua violatum est, potest tamen tertari quod aliquid, scilicet non sumendum alias refectioes, que praecpto jejunii sunt pariter prohibitus.

Contraria quidem opinionem a nonnullis Casuum Arbitrii asseri soio, sed huc probabilior, & tutor est, judice Venerabilis GERONIMI PARISENSIS Ecclesie, & Academie Colliearii, in Regulis Moribus. Probabile est (inquit) comedere ter in die Jejunii sine causa, non ita pravarato. Præcepti in tercio compunctione, sicut in secunda: quamquam opositum teneri sit secundus.

REGULA XII.

Cumula, seu vesperina Collatio (ut vulgo legimus) non solvit Jejunium, modo cumula non vertitur in canam.

Huc enim communis est Populi Christiani consuetudo ab Ecclesia tolerata. Collationis nomen Antiquis eo fenu ignoratur. Hec ex Vitorum Religiosorum usu ortum habuit, quibus proper laborem manum, illis Jejuniorum diebus permittebat, ut ante Lectionem, & Collationem spiritus, quæ vespera ante Completorum fieri solebat, Ante Paulum & Gregorium Nyssen Oratione in Principio Jejunii, reprehendit eos, qui refectiois dilatatione usque ad veloper impatienter fecerant: Gravantur (inquit) saepe tardius ad oecum tendente. Dies solito longiores appellantur. Et S. Basilii Homilia 1. de Jejunio: Experi (inquit) vesperam, ut cibum capias. S. Ambrosius Serm. 8. in Ep. 158. Indictum est Jejunium, tace, ne negligas: & si te famus quotidiana cogit ad prandium, & in tempore intemperantiae declinet jejunium, tamen calisti magis te forta concivio. Ne calisto nisi vacuus Sacramenta: differ aliquatenus, non longe offit dies.

S. Bernardus Serm. 2. De Quadragesima, ita Monachos suos alloquitur: Hac enim usque ad nonam jejunium non natus, usque ad Vesperam jejunabunt nobis cum universi, Regis & Principis, Clerici & Populus, Nobiles & Ignobiles, simul in unum dies, & pauper. Qui porro ad Vesperam plene jejunabunt, semel tuncum refecerantur.

Id confirmat Robertus Cardinalis Pulus S. Bernardi cooperator, S. Sententiarum P. 8. cap. 9. Ego (inquit) Jejunariis in die edere, rationem non posso.

Id confirmat S. Th. 2. q. 147. Art. 6. tum ex communis confutandis Populi Christiani, tum quia Jejunium ab Ecclesia institutum ad canem/centum refecti, ita tamen, quæ natura salutis. Ad hoc autem sufficeret tideretur unicam confessio, per quam homo posset natura satisfacere, & rite merito confundere aliquid derabat, diminuendo confessio, nam vices. Et ideo Ecclesia moderationem statutum est, ut semel in diejejunis evitatur.

Quoniamque, qui sine causa legitima refectioem tanto intervallo dividunt, ut moribus loquendo non sit unica refectio, sed plures, tamen singula non sint omnino plena, violare jejunium censendus sunt: sicut qui hora undecima prandii partem sumerent, reliqua vero post intervallum durum horarum, nulla necessitate emergente, quæ ipsos prandium intermittere cogat. Unde inter Propositiones ab Alexander VII. Pontifice Maximo die 24. Septembris anno 1673. proscriptis haec damnata est.

In diejejunis, qui apud modicum quid comedit, ei nota- blem quantitatem in fine comedere, non frangit jejunium.

Hanc Propositionem Clerus Gallicanus anno 1700. pati- ter damnavit, ut Falsum, temporarium, scandalicum, jeju- niis legi praxis aribus eludentem.

Falsum igitur est, & omnino explodium tam in spe- culacione, quam in praxi, quod quidam Casuum Arbitrii scripserunt, Jejunium non violare, qui statim finito prandio parum ede, rogitus ab amico comedere, vel qui saepe ibus dies extra tempus refectiois, aliquid cibi profumit, ne noceat.

Mens tamen lectores, & ministros, qui frustulum panis & cyathum vini aqua temperati prasumunt, non ante horam legimam, sed ante plena refectiois opportunitatem, ne deficiant (quod quidem Mixtum in Regula S. Benedicti vocatur, c. 38.) Jejunium non violare, communis est Theologorum sententia, quia id ad unam, & eandem moraliter refectioem pertinet censetur. Quamvis Mixtum illud Ecclesiastici Jejunii diebus sumi non permettere Monasterie Disciplina, sed diebus tantum Jejuniorum Regularium, ut constat ex Nomasticis Cisterciensibus.

REGULA XI.

Qui secunda refectio violavit jejunium, toties peccare videtur, quies postea comedit.

Præcepum namque Jejunii est videatur affirmatum & quad formam verborum (ut loquimur in Scholis) in se-

destitutus: ut vicibus bibere permitteat. Bonaventura lis, qui indigne- rit. Sic enim scribit in Speculo Disciplinae ad Novitios, p. 1. c. 21. Ad collationem tempore Jejunii faciem, duas biberunt, vel triplas & finitimes, biberent visibiles, temperantia congrua, & honestas. De Regularibus, non de Ecclesiastici Jejunii diebus sumi non permettere Monasterie Disciplina, sed diebus tantum Jejuniorum Regularium, ut constat ex Nomasticis Cisterciensibus.

et aliquis in fraudem electuaria in magna quantitate consumat per modum cibi. Hac in re standum confutandi, Venerabilis Goronius in Regulis Moralibus centes. De Confessionibus sacerdotum (inquit) & similibus, confutatio tenetur et delectationis nimis libido sitetur.

Cibi aliquid sumi in cuncta, ulis obstat ab Ecclesia non improbus. Quantitas ciborum mensura definita vix patet: sed confutandi inter viros prios, & Ecclesiastice Jejuni Disciplina observantissimum recepte standum; & quantitas ita modica sumenda est, ut cuncta non versari in ciborum, immo nec equivalerent ei: quod pro tentaculo solerit scopi diebus jejunii non dicatis. S. Carolus Borromeus in Disciplina Familiae sue Archiepiscopalis, p. t. tit. De gubernacione spirituali, in cuncta Panis uacuum cum dimicante, & vini potum tantum, concedit iis, qui indiguerint. Et ramen Ieronimopolis urgente nolunt, & Fidelius singulis hanc legem imponere, ut panem, quem in cunctis sumptuari sunt, pondenter. Nam hic etiam in specie locum habere possit Reglam illam s. Th. traditam p. 2. q. 147. ad primum: Quantitas cibi non potest eadem emendari tazari, propter diversas corporis complexiones, ex quibus contingit, quod unus major alter minor cibo indiget.

Quod speciat qualitatem ciborum, confutatio inter viros observant, pro regula sumi etiam potest, & cum modico panis fructus aliqui sumi, vel herbae, aliqui cibi leviores, non pesciculi, etiam pauci, non legumina, non butyrum, non lac, non iucunda ex amygdalarum cremore, aut leguminibus.

R E G U L A XIII.
Reflexionis tempus, secundum bideriam Ecclesie Disciplinam, & Meridie. Quis horam si quis multum anticipaverit, sine causa legitima, Jejunii violator censendum est, letabitis quis peccati resu;

De Christi
na jejunio-
rum obser-
vatione.

Malorum sexularum spatio Quadragesimalia Jejunium ad velperam usque protrahentur. Milla celebratur hora nona in feia tercia pomeridianis; Milia Vesperatum sequuntur Officium, postea refectio sumptuari, cuius anticipare tempus, pascuum erat. Undo Theodosius Aurelianensis Episcopus in Capitulari c. 39. Soloni piores (inquit) qui se jejunare potant, mox a signum audiunt ad Novum manducare: qui nullatenus jejunare confundunt, si non manducaverint, quod sacerdotibus brevis Officium. Consecutandum est enim ad Missam, auditu Misericordiam, sive Vesperrum, largius elemosynam, ad aliud accedendum est. Si vero aliquis necessitate coquitor, fuerit, ut ad Missam conuenienter non videat, estimata Vesperum Hora, completa oratione sua, Jejunium absolvere debet. Refuter S. Al. diff. 1. De Consecratione, velut in Concilio Cabillon.

Medio circiter Seculo i. reflexionis hora Jejuniorum Ecclesiasticorum diebus era hora nona, seu tercia pomeridiana, saeculo in Itali, remota iam prioris discipline severitate ut in collata ex Rasherio Veronensi Episcopo Serm. 1. de Quadragesima. Veneramus (inquit) & illos ridiculos namum statim, qui contra conscientiam nostram hora dies omnis sumendi quid licet licet, usque ad noctem, quando Jejunium eligunt proclamare, ut nunc quis cum licet ventris valent ingurgitare.

Cone. Rothomagene anno millesimo septuagesimo secundo fuit. Ut nullus in Quadragesima praedictis antequam hora nona percuti, respixi manus. Non enim Jejunum (inquit) qui ante manducare. Tempore S. Thomas jejunantes reflectionem sumebant. Circa horam nonam, seu terciam pomeridianam, qui Passio Christi completa est, cum inclemat copio tradidit spiritum. Ex Ecclesiis tandem indulgentias loco nona substituta est hora sexta, seu Meridie, circa quam horam crucifixus est Christus. Pescum autem disciplinam in hoc remitti possit et Ecclesia, & oculis aperte exquisi propter plurimorum infirmorum, qui ad horam terciam pomeridianam usque jejunare absque gravi incommodo non poterant. Hanc enim sufficiunt, & legemiam censit remittenda anterioris discipline causam, propter indicaverat S. Thomas, ob hanc, simileque rationes postea cum aliquibus disperferat, ut ante horam tertiam comedere. Unde Stephanus Probus Parisiensis Episcopus in Statutis Synodalibus de Jejuniorum Ecclesiasticorum observatione loquens: Sic (inquit) semel in die reflexionem corporis capiatur & si tempus coqurum habuerit, ut S. Thomas, & alii Doctoris nos instruunt, circa Meridie capiant. Et S. Carolus Borromeus in Disciplina Familiae Archiepiscopalis, p. t. Tit. De gubernacione spirituali, statutus: Ut per omne Quadragesima tempus, Dominicus diebus exceptis, semel tantum in die post Meridie, cibum capiant. Cum autem insultus Ecclesia, ut post Meridie, five hora ipsa duodecima meridiana, aut circa hanc horam, diebus jejunii refectio a Christianis jejunibus sumi pollet, Vesperatum Officium circa Meridiem celebrare coepit, ut illud veteris discipline vestrum & monumentum quasi in perpetuum manerent, ne ante comedere, quam Vesperatum celebrare Officium: quod tempus si multum anticipaverint absque legitime causa, nullatenus jejunare censendi sunt, ut habetur Canone solent, dili. 1. De Consecratione.

R E G U L A XIV.

Sicutvis aqua potius jejunium non solvit, vinnum tamen, siccum, cervisum, vel alios (quae recte refecti) nisi horam jejunii diebus sumere non licet. Unde alius est ritum illud, ac vulgo Preverberium. Liquidum non angustjejunum.

Aqua quidam secundum se non nutrit; & ob hoc non solvit Jejunium Eccleiae: Natus tamen alii admittunt, in quo dicitur S. Th. in Epist. ad Cor. c. 1. Lect. 4. Multo magis vinnum, vino, mulsum, sicer, cervisia, & nutrunt. Igne humidi potum licet altere Jejunii diebus extra reflexionis horam, etiam mane, etiam ob solam defecitionem, etiam malorties in die, etiam tamis endana gratia, & in frumentum Jejunii, damndamus error est. Jejunium Ad conscientias carnis reprisa nisi albuminum. Jejunium est abstinentia; ut docet S. Th. 2. q. 147. art. 1. & 2. Ad carnis autem concupiscentias reprimendas, ad mercedarium corpus valeat non folium abstinentia cibi, sed & potus. Unde canit Ecclesia: Gavis et rara superba potus, cibique potestas. Quamobrem induxit. Ninivitis Jejunium abstinentiam quae partit, ac panis complectebatur. Jona 3. Homines, & iumenta non gemit quidnam, nec pascanur, & aquam non bibunt. Et Etas Jejunans Panem non comedit, & aquam non bibit, ut habetur Esra 1. 6. 10. Non modo fames, sed & siti junii

junii diebus tolerandam, ut fontem aquae salientis in vitam eternam conferuamus, S. Greg. Nis. docebat Oratione in Principio Jejunii. Amarum est jejunium, inquit, sed dulcis paradisi. Molesta est fons, sed prope effons, ex quo qui bibit non sit in alienum. Hinc S. Fructuus Tarraconensis Episcopus, & Martyr, cum ad supplicium duceretur, obligatus, silencio infirmatis aquam potare non tollerans, vino uictus, & medico sustentatus, quam queruntur vita, quam vindemiam nesciunt, qua torcularianum noverunt, non ut possunt manducare, sed ne fugali improbent? Quid autem absurdius, quam tempore quo caro arcta castiganda est, tantas carni fuasitae procurare, ut ipsa fauimus concupiscentia nostri Quadragesimam preterire? Quid inconveniens, quam in diebus humilitatis, quando pauperum virtus omnibus inuidetur est, ita vivere; ut si tuo tempore se vivatur, vix possit diutinum parvimenta sustinere? Causa ista, dilectionis cogitare, quod scriptum est. Post concupiscentias tuas non es. Quid saluberrimum praeceptum, si omni tempore obseruantur est, quanto amplius bis diebus, quando ita turpe est, si cupiditas nostra ad inustitiae laxatur illecebros, ut merito cuperit, quoniam restringeret uiratas?

R E G U L A XVI.

Christianum jejunium abstinentia ab omni voluntate etiam licita, a venationibus, iudicis, concubis, commendare debet.

Hoc namque oblationes penitentibus non convenient.

Unde Nicolaus I. Pontifex Maximus in Responsione ad Consulta Bulgarorum, c. 44. scribit: Nulla ratio fuit in Quadragesimali tempore conuersionis noster... Quanto igitur tempore aversus est diutius culibus infestandum, tanto est a communione necciosi oblationes longius recessendum: praeferimus cum omni tempore reprobum venationes exercitare Sacra docebat Historia. Etc. 47. Confessio, sicut etiam in Quadragesimali tempore iuxta vocem: Quod non etiam in Quadragesimali, revera etiam in nullo tempore licet, et Christianis. Sed quia uobis, qui in Monachorum uocem, tamen in uiris, concubis, uenationibus, iudicis, concubis, commendare debet.

Etiam vero tempore: Grave frigus est, algorem tolerare negantur, etis non calorepoter... Dicibus, o delicate Christiane, qui alium solis jejunium forre non poter, unquam est, quem sustentatur et, torrentis est gelatio. Ex his omib[us] per speciem est, fulsum est, Antiquis ignotum, ab Ecclesiis doctrina, & mente alienum, vulgate illud Proverbium: Liquidum non frangit jejunum.

R E G U L A XV.

Jejunium meritum perdunt, qui ciborum, ac liquorum delicias, & varia gula irritantia Jejunii diebus exquirunt; & copiosusque prandent, ac lauitur, ut Jejunii labores minuantur.

Hanc Regulam tradit S. Aug. Serm. 205. alias De Divinis 68. Nemo, inquit, sub abstinentia specie mutare affectus potius quam recesce delicias, ut praeponit cibas que ras, quia carne non uescitur, & insatietur liquoris, quia visus non bibit; ne per occasum quasi domande carnis, magis agat negotium voluntatis. Alimenta quidam mundis mundo sunt omnia: sed in nullo est munda luxuria.

Et Serm. 207. alias De Diversis 71. in Quadragesima 3. & liquoris est. Videas enim quidam pro uictu vino inuictus liquoris nequire, & aliorum expressionem pomerorum, quod ex uia sibi bus jejunii, denegare, multo suauius compendere; cibos extra carnes multiplici varietates, ac suauitatem conquirere: & suauitatem, quas alio tempore conseruari potest, hinc tempore quasi operione colligere: ut videlicet obseruantur Quadragesima non sit veterum concupiscentiarum reprobus, sed novarum deliciarum occasio. Hoc, Fratres, ne uobis perfusio subrepatur, quanta potuisse vigilancia prouideat. Passimque repente conjungitur, sicut ventis castigantur, et uigilante uentis suauitatem evanescunt. Non operis ergo, nec pretestis, sed in prompta positis, et quoniam uilloribus alimentis est corpus iugno recipiendum, vel potius subducendum.

Idem Serm. 103. alias De Diversis 72. in Quadragesima 4. sed plane (inquit) fiduciam corporis exercitari subjiciunt, profectis spiritali saluti, quicquid corporali ministrari uoluptatis. Idonee cavenient est, non pretestis, est in aliis, uel etiam pretestis: suis carnis animalium requiri. Comenius corpus castigatur, & servit subiectum, restringenda sunt deliciae, non mutanda.

Idem Serm. 116. alias De Diversis 74. in Quadragesima 6. 2. Sunz quidam (inquit) obseruantur Quadragesima delectus potius quam religio, exquirentes novas suauitatem magis, quam veteres concupiscentias castigant; qui copiose, pretiosissime apparatus fructuum diversorum, quorumlibet soberorum varietates, & sapere superare conuentur: uasa in quibus cotta sunt carnes tangunt immunda formidant, & id suu carne ventris, & gutturis luxuriam non formidant: jejunio, non uoluntate tempore minuant edacitatem; sed in immoderato diffendo augeant aviditatem. Nam ubi tempus reficiunt adversum, primis mensis tangunt pecora praecepibus irruunt, numerosioribus ferent corda cornunt, ventresque dilatant, articulos, & per gravis conditorum diversitatē.

R E G U L A XVII.

Christianum uero: Dieque grauem Jejunium non est, quod abstinentia ab omni peccato mortali, & exercitatio in omni viri uatum genere non commendat.

Hanc Regulam Deus ipse tradit Iacobus 5. Eccl. (inquit) in die jejunii uerbi inueniuntur uoluntas uestra, & omnes delictores vestros repetitis, Ecce ad lites, & contentiones Jejunatis, & peruersis paginae similes. Nolite Jejunare sicut usi sunt, que ad hanc diem, ut audirent in excelso clamor ueberit: Nonquid talis est jejunium, quod elegit, per alios affligere hominem animam suam? Nonquid contorgue quasi circum uacuum sum, & sacrum, & cinereum sternere? Nonquid istud vocabit jejunium, & diem acceptabilis Domino? Nonne hoc est magis jejunium quod elegit? Dissolvi colligationes impetravit, soler faciebat depremit: dimisit eos, qui contracti sunt, libertos, & omnes eius dirumpit. Frange esuariati panem tuum, &c.

Jocel. 1.

comeditis, & bibitis, nunc quid non vobis comeditis, & vobis metis bibitis? Sibi enim comedit, & bibit, qui alimenta corporis, qua sunt communia dona Conditoris, nec indigentibus percepit. Et sibi quisque jejunat, si ea, que sibi ad tempus subtrahit, non pauperibus tribuit, sed veniri postmodum offerenda custodi. Hinc per festum dicitur: Sanctificatus jejunum. Jejunum quippe sanctificare, est adiungit boni alii, dignam Deo oblationem carnis offendere.

Theodolpus Aurelianensis Episcopus in Capitulari, c. 38. Diebus, inquit, jejunii elemosyna facienda sunt, & cibum, vel potum, quo quisque nisi debuit, si non jejunaret, pauperibus eroget. Quis jejunare, & cibis prandii ad canam reservaret, non mercede, sed eborum est incrementum.

Ratherius Veronensis Episcopus, Sermoni 1. De Quadragesima: Male, inquit, jejunant, & illi, qui quid corporis suo subtrahunt, non pauperibus tribuant, sed aut suovi ventri, aut quod est iniquum, Mammona, idest, cupiditatis Daemoni, abscondendo reservant.

REGULA XIX.

Nalius est meritis jejunium, si Christianus jejunans iurias non dimittit.

psalm. 58.

Hec Regula nictur verbo Dei per Iesum Prophetam eos reprehendens, qui contentionebus, ac libitus jejunium suum contaminabant. Ece ad lites, & contentiones jejunatis, & perentis pugno impio. Nolite jejunare sicut iurias ad hanc diem, ut audieris in excelso clamor vestrum. Numquid rale est jejunium quod elegit?

Lucas 6.

Præterea, si jejunium perfectum, meritorum, & Deo gratum non est abesse elemosyna corporali, in iis qui ergare possunt: multo minus Deo acceptum est abesse elemosyna spiritali, condonatione feliciter injuriam. Date, inquit Christus, & dabitis vobis dimissio. & dimicetur vobis: Hoc est ignocetis, & ignoratus vobis. Conseruos conservesceris, ne iuste seruos a Domino puniantur. In hoc genere elemosyna nullus est pauper. Potest hoc facere, ut in eternum vivat, etiam qui ad tempus non habet undevivat. Gratias datur, dante cumulator, & non consumatur, nisi quando non regnatur. Verba sunt S. Augustini Sermonis 306. alioz De Diversis 70. Cuius ergo siq[ue] ad hoc dies iniunctio perduratur, confundantur, atqueficiantur. Fisiuntur ne sicuti: non teneantur, ne itinarentur: perimantur per redemptorem, ne perimantur per jejunium vestrum: sicut talia, qualia, Propheta condemnat, dicens, Non hoc jejunium elegi, dicit Dominus & arguit enim iustitia ligiorum, sicut piorum. Arguit opimenter, quaris relaxantur. Arguit inimicorum, quaris liberantur.

Matth. 12.

Et Sermoni 21. alioz De Diversis 74. sit iam, inquit, in animo placabilis, & humili inferioris gnoi consolacioris. Petat veniam, qui fecit iniuriam: det veniam, qui accedit iniuriam, ut non possideatur corda vestra a Saraceno, cuius triumphus est de finie Christiorum. Et haec enim magnifici elemosyna est, delictum relaxare conseruo, ut tibi relaxatur a Domino. Momentum servilli, cui omne debitor dominus ejus, quia donaverat, recipiat, qui consenserit ipsi debenti decime denariis misericordia non repudiat, quam de talentorum decem milibus, quia debet, acceptit. In hoc genere operis boni excusaturo nullus est, ubi ola voluntaria facilius est. Potest quisque dicere, Non stomachus dolet, jejunare non possum. Potest etiam dicere, Volo dare pauperi, sed unde, non habeo: sicut tantum habeo, ut remaneat. Si dederit. Quamquam in his operibus excusatationes plenarie sibi homines falsas faciunt, quia veras non inventant. Verumnam quis est, qui dicat, id non ignorat veniam petenti, quia me valendo impedit, aut quia inane, quia porrigere, non fuit? Dimicte, ut dimicetur tibi. Carnis hic opus nullum est, nullum vel carnis sua membrorum in adiutorio anima assumunt, ut sic implacetur, quod regatur. Voluntate agitur, voluntate perficitur. Fac securis, ad securis, nihil in corpore debet, nihil in domo minus habebis. Jam vero, Fratres, videte quid malum sit, ut panimenti fratri non ignoratis, cui præceptum est, ut inimicorum adhuc diligat. Que cum ita sit, cum scriptum sit, Sol non occidat super arcuatum velutum: Considerate, Carissimi, cum Christianis discordis, qui sunt saltem diebus inimiciti, non vult nisi, quas nunquam debuit exercere.

Ephes. 4.

Idem confirmat S. Leo, Sermoni 2. De Quadragesima, & Clementianum Principum Reos Quadragesimali Tempore carceribus liberantur, privatis quibusque in remissione iniuriarum libertantur proponit. In ista, inquit, excedendarum opportunitate virtutum sunt & dilectorum iniquitas coronarum, quae nullo horrorum dispensio, nulla distinctione peccatorum, si repellatur iniquitas ... si sola transacta in dilectionem, si inimiciti convertantur in pacem, si tranquillitas extinguit iram, si manifeste remittat iniurias, si denique dominum, ad Religionem, ad humanum cultum, civilemque instituit, ad mortuam integratem, & sauditatem cruditi suam. Nomen vero maris in hoc præcepto praecipit Divina Lex loquitur, ex quibus nati sumus. Sunt et in inquit Concilii Tridentini Catechismus) immorales. Diversus quodam simulacrum, in illoque oris nostri imaginem intulit. ab in vita nobis data est, id Deus noster est, in nobis animus, mentemque imperire, ab iis ad Sacramenta deituti, ad Religionem, ad humanum cultum, civilemque instituit, ad mortuam integratem, & sauditatem cruditi suam. Nomen vero maris in hoc præcepto exprimit est, ut ejus beneficia, & merita erga nos consideremus, quanta cura, & sollicitudine nos in utero gestaverit, quanto cum dolore, ac labore peperit, atque educaverit: Unde Tobiae 4. Senior Tobias supremus salutis monita filio tradens.

Homo.

Honorum (inquit) habebit matris tua omnibus diebus vita ejus: memor enim esse debet, que & quanta pericula passa sit proper se in utero tuo, Et Eccl. 7. in toto corde tuo bona parva tuum, & genitrix matris tua ne obliuiscaris: memori quoniam nisi per illas natu[n]s non fuisses, & tribu illis, quomodo & illi tibi.

S. II. In quo positus fit honor parentibus debitus ex Dei Mandato.

^{primam erga parentes officium.} **H**onor autem parentibus debitus in eo positus est, primum, ut parentes summo post Deum amore prosequamus, maxime observantes veneremus. Sic Joseph Egypti Pro-tex Jacob parentem suum, qui in Egyptum venerat, honorifice except, Gen. 46. Iunioz Joseph curruſus, ascendit obviam patri suo ad eundem locum: videamus cum iuris super collum ejus, & inter amplexus fleuit. Sic Salomon Matri aduentum assulxit, tamque veneratus, & cum Rege in Sodio ad dexteram collocavit, 3. Reg. cap. 2. Rex ex occidente ipsa, adoravisse eam, & sedis super thronum suum, poltingue eis thronus Matris Regis, alterum ex erga parentes officium, quod sedis ad dextram ipsius.

^{tertium erga parentes officium.} Alterum honoris officium, quod parentibus exhibere debemus, est, ut Deum pro ipsis orebus, eisque diuturnam, felicem, tranquillam, ac latam vitam ferventissimis delectemus, a Deoque potuimus in primis, ut ipsa gratia sunt, & accepti, divinique gratia auxiliis ad salutem necessariis, & omni benedictione spirituali cumulenter: cum ut in maxima gratia, & honore sint apud homines, bona quae temporalia ipsos non desiderant ac vitam futilandam, itaque decorum necessarium.

^{quarto erga parentes officium.} Tertium reverentis erga parentibus officium, quod nobis Deum dicitur: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. Iudicabim mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: Honor patrem, & matrem: & Qui maldecere patrem, vel matrem, morit. Non autem dicitis: Quicunque dixerit patri vel mari, Munus quodcumque est ex me, sibi proponit, & non honorificabit patrem suum, aut matrem suam, & iriuntur fecisti Mandatum Dei propter traditionem vestram. Id est, quicunque patr[i], vel mari dixerit, Munus a me Desercatum, & oblatum utili tibi erit, putaque Dei legem implevit, nec parentes honorare, etiam in silenterum, aliorumque ad vita sustentationem necessariorū ministratio. Quamobrem Christus Scritis, & Pharisaeos scrimine reprehendi, qui pessimis filios docebant, species religiosis, & munera, quae Deo offerabantur, parentum inopiam negligere. Quare & vos (inquit) trans-Matt. 5. I